



ธนาคารแห่งประเทศไทย  
BANK OF THAILAND

# การเงินกับความกินดีอยู่ดีของคนอีสาน

เศรษฐวุฒิ สุทธิวานฤพวุฒิ  
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

วันอังคารที่ 9 กรกฎาคม 2567

ณ โรงแรมอวานี ขอนแก่น โฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์  
งานสัมมนาประจำปี 2567 ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ



# ความกินดีอยู่ดีของคน อย่างน้อยต้องมีอะไรบ้าง



# 1. รายได้ต้องเพียงพอกับรายจ่ายในระยะยาว

แต่ในปัจจุบัน พบว่า ...

- ศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทยราว **3%** สูงไม่พอ
- โทแบบไม่ทั่วถึง **40%** ของการบริโภคที่โตในปี 66 มาจากการบริโภคเพียง **10%** ของกลุ่มรายได้สูงครัวเรือนอีสาน
- รายได้ครัวเรือนอีสานน้อยกว่ารายจ่าย **5,396** บาท สูงกว่าทุกภาค<sup>1</sup>
- ครัวเรือนอีสานพึ่งพาเงินช่วยเหลือมากที่สุด **5,024** บาท<sup>2</sup>
- แรงงานกว่า **50%** อยู่ในภาคเกษตร<sup>3</sup> และพึ่งรายได้เพียง **1** รอบต่อปี
  - เกษตรกรอีสานอยู่ในเขตชลประทาน เพียง **5%** น้อยกว่าทุกภาค
  - ผลิตภาพต่ำ (ผลผลิตต่อไร่ปี 65 ไทย 478 / เวียดนาม 963 / อินเดีย 677 กก. ต่อ ไร่)

หมายเหตุ

<sup>1</sup> ภาคอีสาน -5,396 บาท เหนือ -3,112 ใต้ -1,499 ประเทศ -2,663 บาท จากข้อมูล SES ปี 66      <sup>2</sup> ภาคอีสาน 5,024 บาท เหนือ 4,218 ใต้ 2,864 ประเทศ 3,794 จากข้อมูล SES ปี 66

<sup>3</sup> 53% ของแรงงานภาคอีสานทั้งหมดอยู่ในภาคเกษตร เหนือ 46% ใต้ 40% ประเทศ 30% จาก LFS ปี 66



## 2. หนี้สินต้องน้อยกว่าทรัพย์สิน

- หนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี ไตรมาส 1/67 อยู่ที่ **90.8%** โดย **1 ใน 3** เป็นหนี้ที่ไม่สร้างรายได้

### เมื่อดูภาระหนี้สินของเกษตรกรไทย พบว่า...

- หนี้ก้อนใหญ่<sup>1</sup> เกือบ **5** แสนบาท/ครัวเรือน มากกว่าครัวเรือนกลุ่มอื่น<sup>2</sup>
- หนี้โตเร็ว โต **41%** ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา ครัวเรือนกลุ่มอื่นโตใกล้เคียงเดิม
- หนี้จากหลายแหล่ง โดยเฉลี่ย **3.8** แหล่ง (ธ.ก.ส. กองทุนหมู่บ้าน สิสซิ่ง และสหกรณ์การเกษตร)
- กว่า **50%** ของเกษตรกร ชำระได้เพียงดอกเบี้ย

### เกษตรกรอีสาน

- มีสินทรัพย์มากกว่าครัวเรือนในภูมิภาคอื่น<sup>3</sup>
- หนี้ที่โตเร็วกว่าทุกภาค โต **65%** ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา

หมายเหตุ <sup>1</sup> ค่าเฉลี่ยหนี้ครัวเรือนของเกษตรกรที่ไม่มีสินเชื่อบ้าน <sup>2</sup> มีหนี้เฉลี่ย 3.45 แสนบาท/ครัวเรือน <sup>3</sup> เกษตรกรอีสานส่วนใหญ่ยังมีที่ดินเป็นของตนเอง ในขณะที่ภาคอื่นต้องเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตร



# แล้วเราจะสร้างความกินต้อยได้อย่างยั่งยืนของอีสานได้อย่างไร?

## รายได้และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนอีสาน

[บาท/เดือน/ครัวเรือน]

20,000

15,000

10,000

2556

2558

2560

2562

2564

2566

15,092

12,754

รายจ่าย

รายได้จากการทำงาน\*

18,676

13,280

ช่วงปี 2556-2566 รายได้จากการทำงานเติบโต 0.87% ต่อปี ขณะที่รายจ่ายเติบโต 1.27% ต่อปี

หมายเหตุ: \* รายได้ที่มาจากการทำงาน ไม่รวมรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน (inkind) ซึ่งอยู่ในรูปสวัสดิการ/ สินค้า บริการต่าง ๆ ที่ได้รับมาโดยไม่ต้องซื้อ รวมประเมินค่าเช่าบ้าน/ บ้านตนเอง



## 3 แนวทางการเงิน สู่ความกินดีอยู่ดีอย่างยั่งยืน

1. ดูแลรายจ่าย: ดูแลเสถียรภาพราคา ไม่ให้เงินเฟ้อและค่าครองชีพสูงเกินไป
2. ดูแลให้รายได้โตอย่างยั่งยืน: การสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน และสร้างโอกาส
3. แก้ปัญหาหนี้สิน: มาตรการการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม

จึงต้องให้ความสำคัญกับทุกด้าน ไม่ใช่แค่การแก้หนี้